

valcem zasedene dežele in še celó mohamedancem, to pričajo razne ovacije, ki jih je doživel zadnji čas in o katerih smo ob kratkem uže poročali. Slava mu!

Zdaj pač smemo reči, da je Bosna naša. Je res še na Dunaji neka „ustavoverska“ svojat pod vodstvom bivšega ministerske ekselence Herbsta, ki je s tem, da ne bi se dovolilo daljnih stroškov zasedbe, hotela tje vreči vse, kar je naša slavna armada s potoki krvi si pridobila, al zagrizenim protivnikom slovanstva ni obveljalo, kar so nameravali; naši vojaki ostanejo doli za posadko in mi — jim želimo prav vesele Božične praznike med odrešenimi brati.

Kaj pa se je godilo to leto še družega?

Da! tudi družega je marsikaj, žalibog, ne tako vselega. Na Dunaji je še skoro vse, kakor je bilo ob letu; državnega zbora večina je še zmiraj taka, da pred pragom Božičnih praznikov še ne moremo reči, da je nastopil „mir med ljudstvi Avstrije“. Pač je propalo Auersperg-Lasserjevo ministerstvo, a družega, boljšega še nimamo, stari ministri nadomestujejo vsak samega sebe in od nikoder še ni nobenega znamenja, da bi se prevrgla sedanja sistema Avstriji in njenim narodom v prid. S strankarsko disciplino „ustavovercev“ v državnem zboru je pri kraju, — to edino je za nas znamenje boljše prihodnosti, kajti družbe hegemonov bode kmalu konec. Mogoče, da drugi državni zbor dobí bolj veselo podobo za nas, al gotovo vendar tudi to še ni, dokler velja — sedanja sistema.

Zaznamovati imamo še na tem polji nesrečno dogodbo, namreč: Dolgo sem ter tje vlečena in tirana pogodba med Avstrijo in Ogersko se je v tem letu vnovič sklenila za 10 let, toraj se je za Avstrijo nesrečni dualizem raztegnil še dalje. Pogubne posledice tega za Avstrijo smo mi uže večkrat povdarjali, zadnjič v posebnem članku celó dokazali, da je Ogerska s svojimi finančnimi razmerami prava mōra za nas, ki nas utegne zadušiti. Upajmo, da bode modrost našega cesarja našla tū kako pot rešenja, katere njegovi sedanji svetovalci, ministri, ne morejo najti. Kakor pa je še danes na Dunaji, dosežejo Magjari vse, kar hočejo, in tako bode tudi še dalje, če se to hipoma ne ustavi. Upajmo, da bodo vspehi naše slavne armade na jugu in politični veter, kateremu bo zavoljo tega morala biti odprta tudi notranja politika Avstrije, marsikaj potrebili, kar je gnjilega pri nas.

Če pogledamo na ožji dom, na slovenske dežele naše, ni pravega veselja. Pač zapazimo povsod napredek naroda — ne toliko v materialnem kolikor v duševnem obziru — kar je vsakako veselo znamenje; vendar nas tlači še mōra sisteme, tujstva. Deželni zbori nikjer niso bili v resnici deželni, ampak le strankarski, Slovenci nismo nikjer bili po številu prebivalcev zastopani. Koroški Slovenci so zgubili edinega zastopnika svojega, vrlega gosp. Andr. Einspielerja, — Štajarski pak so se pri volitvah hrabro obnašali, v slovenskih občinah je vkljub hudim agitacijam zmagal povsod narod, le po mestih, kjer je nakopičeno tujstvo in renegatstvo, niso mogli speti se do večine. Na Gorškem je bilo ostalo vse pri starem; Tržaški mestni, ob enem deželni zbor, pa je vlada vendar razpustila zavoljo lahonskih burk, ki jih je vedno uganjal; toda dokler lahomom nasproti naša vlada ne bo stopila na noge trdneje ter ne podpirala slovanskega plemena, ki je edino v stanu ugnati jih, v Trstu ne bo družega boljšega zbora.

Ostane še deželni zbor Kranjski. Kako je bilo s tem? Preteklo leto smo bili pri volitvah propali — kako in zakaj, to uže vsak vé. Marsikdo je bil radoveden, kako bo, kedar se zbor snide; res ni bilo brez upota, a moralni vspeh so imeli vendar le naši vrli

poslanci, kar je dovolj znano iz obravnave; ti so bili na čast domovini, nemškutarji so nesli domú le največje blamaže. Škodovali so nam le s tem, da so pokopali adresu naroda do cesarja, in ukrenili novo zmes šolske postave, ki pa menda ne bo zadobila najvišjega potrjenja. Nenaravno je tedaj bilo to, da so bili zastopniki ogromne narodne večine letos v manjšini, pa tudi to bo drugače brž, ko propade sistema, vsaj nobena stvar ne more dolgo stati na glavi. Po tem nenaravnem deželnem zboru smo prišli tudi ob narodni deželni odbor. Kaj to izdá, vé vsak, komur je znano, koliko dobrega ali slabega more za deželo storiti ta urad. Kurzi nemškutarski bi bili toraj v naši deželi silno poskočili, če bi jih ne bile dogodbe na jugu izdatno potlačile.

Še nekaj je, kar grebena nasprotnikov naših ne pustí prav kvišku, in to je deželni predsednik vitez Kalina, ki smo ga letos dobili; ta mož ne hodi tiste strančarske poti, kakor jo je hodil njegov prednik Widmann, — to pričajo uže bolj redke konfiskacije slovenskih listov in to, da tudi napadi nemških Ljubljanskih listov na nas niso več tako nesramni. In uže to je o sedanjih mršavih časih, ko se z nemškim „liberalizmom“ borí narodni konservatizem, veliko vredno.

Proti koncu leta, 19. novembra, je pa doživela mila naša mati Slovenija nekaj, za kar jo bo marsikateri drugi narod zavidal, in to je dr. Bleiweisova sedemdesetletnica. Ona se ni obhajala samo v Ljubljani, obhajala se je po vsej deželi, — a kaj rečem! — po vseh krajih, kjer bije kako slovensko srce za svoje svetinje, in še več: kjerkoli bivajo Slovani. In to velja! Narod je slavil možá, ki ga imenuje svojega buditelja in ga slavil tako, kakor se le redko kdo na svetu slavi, in to vse se je zgodilo brez vseh agitacij, brez vsega prigovarjanja, samo po sebi iz srčnega nagiba. Lahko so zdaj nasprotniki naši videli, da nas ni le mala peščica, ki zahteva le pravico, a družega nič narodu slovenskemu, in daimamo Slovenci duševno naslombo na naših bratih Hrvatih, pa tudi simpatije vsega slovanstva. In še nekaj: videli so naši nasprotniki, da mi Slovenci ostanemo nepremakljivo verni državljeni Habsburške monarhije, ki ne poznajo tistih „svinčenih podplatov“, katere bi nekateri naših protivnikov radi izzuli, da bi — potekli kam drugam. In narod, ki svoje zaslužene moške tako spoštuje, slavi in odlikuje, ni pogubljen; njemu kalí velika bodočnost.

Zato pač mi Slovenci vkljub mnozemu pelinu, ki smo ga morali v pojemajočem letu požreti, na zadnjo stran letnika smemo s ponosnimi črkami zapisati dvoje slavnih dogodeb: zasedbo Bosne in dr. Jan. Bleiweisovo sedemdesetletnico. Prva je dokaz slovanske hrabrosti, druga dokaz slovanske vzajemnosti.

Bog daj dalje srečo!

J. A.

Mnogovrstne novice.

* Črtice iz življenja sv. očeta papeža Leona XIII. Sveti oče dela neprenehoma skoro celi dan ali sam ali s svojim tajnikom msg. Bocaliem, ki celó večkrat ne zadostuje, tako da včasih še dva druga tajnika potrebuje. On prav malo je. Če je jedel kuhano goveje meso, ne mara za pečenko, ali pa če si je izbral pečenko, ne je govejega mesa. Na večer popije dva ali tri frišna jajca. Pri jedi pije le malo vina in sicer tisto vino, ki ga je v Perugiji pil in ki se „asprino“, kisovec, imenuje. Za mizo se moraš prijeti — pripoveduje pisatelj životopisa papeževega — ako hočeš le en požirek tega vina popiti; tako zeló zasluži to vino svoje ime. To vino pridelujejo v visoki gorici iz grozdja, ki nikoli ne dozori. Sv. oče trdi, da mu to vino posebno dobro

dé za prebavo povžitih jedil in da bi mu najžlabnejša vina „asprina“ ne mogla nadomestiti.

* *Judje se hočejo preseliti v Palestino*, svojo prvotno domovino. V Frankfurtu se je namreč ustanovilo društvo, katero dela na to, da se v Palestini nakupijo zemljišča in oddado potem samo judom za obdelovanje. Zato hoče društvo, da se judje naselijo v Palestini. Al kako se ujema z judovsko naravo poljedelstvo? Za jude to ni „kšeft“. Talmud (judovska postava) velja: „uloži 100 krajcarjev v trgovino, pa boš jedel meso in pil vino; uložil jih v polje, pa se še zelja ne boš najedel.“ Po tem takem poslanec Istoczy, kateri je predlagal, naj se judje preselijo v Palestino, ne bode doživel sreče, da se spolne njegov predlog, vsaj jim gre dobro med nami kristijani.

* *Koliko se je tobaka pokadilo v prvi polovici letošnjega leta*, nam kaže dotični uradni izkaz, iz katerega se razvidi, da se je po vseh deželah našega cesarstva (brez Ogorskega) poprodalo za 28 milijonov in 108.263 gold. tobaka različnih sort in pa smodek. Koliko denarja gre tedaj uže v pol leta v dim!

Naši dopisi.

V Gorici 22. dec. — Osupnila je v ponedeljek vse mesto novica, da je tisti večer pred glavni tukajšnji politiški preiskovanec g. Anton Tabai (moj sosed) iz zapora ušel — ušel ob 4. uri popoldne! Vreme je bilo res prav ugodno takemu početju, ker je hudo snežilo. Osupnil pa nas je ta drzni ubeg zato, ker si nismo mogli misliti, kako je bilo to — sosebno ob tisti uri — mogoče. Tabai je zdaj v varnem zavetju — v Vidmu; in, če je res, kar on sam o ubegu v nekem Videmskem časniku pripoveduje, moramo pohvaliti ga v tistem zmislu, v katerem Kristus nepoštenega oskrbnika hvali. Od kar je bil prišel v ječo, premišljeval je neki noč in dan, kako bi ušel. Narisal si je ključ svoje sobe, dal po tem narisu v Vidmu narediti ključ; poslali so mu ga — Bog si ga vedi, kako — v ječo, in 15. t. m. po noči je bil že unstran Idrije, a ne da bi ga bil zadel kak — telegram! Čakali so ga namreč s kočijo v Gorici 3 predrzni Videmski pajdaši in odpeljali ga v veselo družbo tovarišev na to že pripravljenih. — V Panovcu, v našem obmestju, je padla v ogenj 2letna deklica in zgorela. — Že več let nismo imeli v mestu toliko snega, kolikor pretekli teden; včeraj ga je odjužni dež pojedel; danes imamo najlepši (jesenski) dan. — Porotno-sodnijske obravnave smo imeli pretekli dni. Med drugimi obsojenci zadela je zaslužena kazen tudi neke sleparske igravce, domače in vnanje, — ki so ljudi po krčmah zapeljevali in pulili. — V Št. Petru pri Gorici stanuje neka družina Baroggi, katere pa ni zdaj domá. — Te okoliščine so se poslužili tatje in pobrali ni davno perila in dragočnosti za kakih 2000 gold.

Iz Lahovič pri Cerkljah 13. dec. M. B. — Jesensko robo smo vendar pospravili v shrambe, pa tudi stelje smo si navozili. Hvala Bogu! V kleti nam pa dohaja vode iz studencev še zmirom toliko, da je od večera do jutra priteče po 50 škafov, pa tudi nekatere hleve zadeva ta nadloga. — Na spodnjem Brniku — v naši okolici — je pogorel posestnik; velika sreča je bila le to, da je uže nekoliko snega bilo po strehah, sicer bi bilo mnogo hiš v pepelu; tako pa je bilo ljudem, ki so prihiteli na pomoč, mogoče obvarovati še veliko večjo nesrečo. Posebna hvala gre Andreju Plesovtu, ki je s pomagati rešil več živine in vozov. Pogorelec ni bil zavarovan. Da še toliko naših ljudi ne čuti potrebe,

zavarovati svoje premoženje škode ognja, to je pač žalostno!

Silen Tabor na Notranjskem 21. grudnia. (Zahvala.) Ko se spominjamo naših poprejšnjih nadlog o pomanjkanji vode za živino, in ko prevdarjamo zdajšnjo lahko napajanja, je pač dolžnost moja, da se sl. c. kr. kmetijski družbi v imenu naše podobčine očitno zahvaljujem, kajti z denarno njeno podporo napravili smo si v odnjak, do katerega upanje stavimo, da bode naša uboga živina vprihodnje tudi o veliki suši z dobro vodo postrežena, kar bi brez omenjene podpore nikoli ne bilo mogoče. Zato hvala prisrčna sl. družbi kmetijski, da skrbi za nas uboge kmete!

Janez Staver, podžupan.

Horjul 20. dec. — Sprejmite, drage „Novice“, sledeče vrstice v spomin našemu obče ljubljenu in visokospoštovanemu fajmostru gosp. Alešu Jerali, ki je v 87. letu svoje starosti umrl 4. dne t. m. in je bil starosta Kranjski v duhovski službi. Doživel je ranjki svoje zlate, in kar je jako redko, svoje demantne maše, o kateri priliki so ga tudi svetli cesar poslali zlatim križcem s krono za zasluge. Bil je ranjki ves iskren narodnjak; na „Novice“ in „Danico“ naročen koj od začetka, jih je poleg „Vrteca“, ki ga je daroval šolski mladini, in „Slovenca“ s svojim duhovnim pomočnikom v družbi marljivo prebiral prav do zadnjega. Zeló je blagega starčka bolela „Slovenčeva“ nesrečna osoda v Ljubljanski škofiji, in srčno je molil, da bi se skoro poravnala ta nemila stvar. Dokler je mogel, je kot volilen mož rad prihajal celó v Ljubljano in zmirom navdušeno glasoval za dr. Jan. Bleiweisa poslanca v deželni zbor. Občna je toraj žalost po bridki zgubi pri naših malo premožnih, vendar dobrih ljudeh, katerim bi hudo zgubo nekako nadomestoval pač dosedanji vrli farni oskrbnik gospod Fr. Dolinar, ki je mnogo let rajnkemu gospodu očetu lajšal starost in si za vso duhovnijo pridobil že velike zasluge.

Iz Bizovika. (Vabilo k občnemu zboru čast. udov narodne čitalnice v Bizoviku), kateri bode 29. decembra tega leta. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Nasveti posameznih udov. — Začetek zborovanja ob 3. uri popoldne.

Iz Ljubljane. — Da zadnjega lista prvi članek začnemo s strašansko zanemarjenimi ulicami, kar je padel sneg, prisiljeni smo po mnogostranskih pritožbah mestjanov. „Če hočejo ljudje iz kmetov videti, kakošne naj ne bodo po vaseh pota, naj pridejo zdaj Ljubljano gledat“, — take pritožbe so se čule te dni, kamor koli je človek prišel. Če jej gre za dobro ime, treba, da mestna gosposka posluša opravičeno grajo in to temveč zato, da se sl. magistratu ne odgovarja: „pometaj pred svojim pragom, to je, očedi mestne ulice, ki so tvoja skrb, če ukazuješ in kazni nakladaš hišnim posestnikom, ki kmalu ne osnažijo tlaka pred svojimi hišami.“ Ljubljana je mesto z večidel ozkimi ulicami; če veliko snega pade in ga hišniki od svojih pragov na sredo ulic vržejo, nastanejo celi sneženi hribi, ki ovirajo javni promet. Dolžnost mestne gosposke je zategadel, da nemudoma dá sneg odpraviti iz ozkih ulic in velikih trgov. To pa iz dvojnega ozira: prvič zato, da je prosto gibanje vozov in peš-ljudi po obljudenih ulicah mogoče, — in drugič iz ekonomičnega ozira; saj vsakdo vé, da se mehki sneg hitreje in z manjšimi stroški odpelje, kakor pa uže v led spremenjeni, katerega je treba s krampi zamudno razkopavati. Če morebiti magistrat odpeljevanje snega v najem daje, naj pod kaznijo naloži najemnikom dolžnost, da ga vselej koj drugi dan spravijo iz poti, ne pa da zaradi lastnega dobička čakajo, da ga utegne južno vreme